

Paraszti munka: Mindazoknak a tevékenységeknek az összessége, amelyeket egy hagyományosan élő közösség egésze, vagy bizonyos csoportjai hasznosnak, célszerűnek tekintenek, függetlenül annak objektíve megítélhető tartalmától. A ~ alapja a közösség hamis tudata, amely a valóságos, objektíve létező okok nem kielégítő ismeretéből fakad. A ~kat két csoportra osztjuk objektivitás szempontjából: 1. valóságos munkákra, azaz objektíve hasznos tevékenységekre; (pl. szántás, vetés, aratás, házépítés, szénégetés stb.); 2. vélt munkákra, azaz objektíve nem hasznos tevékenységekre (rítusok, kultikus cselekmények: pl. a ház nesztelenül való megkerülése szilveszterkor; a gyümölcsfák megrázása az ég első tavaszi dördülésekor.) A közös-ség szemében a ~ mindkét csoportja egyenlő gazdasági értékűnek tűnik, s elvégzésüket egyaránt fontosnak tekinti. Az, hogy egy közös-ségnél a ~k köre milyen nagy, már magában véve is jellemzi a közösség tudati fejlettségi szintjét. A ~k jelentősége a rendszeres iskolai oktatás megindulása óta, majd a tömegkommunikációs eszköz-zök szélesebb körben való elterjedése után mindinkább visszaszorult, megbomlott két csoportjának korábbi egyenrangúsága. A ~ terminus paraszti jelzője nem azt jelenti, hogy az csakis a parasztságnál talál-ható meg. Más hagyományosan élő közösségek (pl. pásztorok, bányá-szok, erdőmunkások, falusi iparosok stb.) szemléletének is sajátja lehet. Magyar népterületen azonban a parasztságnál él legsokrétűbben a ~, s a kutatók náluk figyelték meg legelőször, innen az elnevezés. (—>paraszti munkaszervezet, —>munkaszervezet kutatása). - Irod: Gunda Béla: Munka és kultusz a magyar parasztságnál (Kolozsvár, 1946); Szabó László: Munkaszervezet és termelékenység a magyar parasztságnál a XIX-XX. században (Szolnok, 1968); Szabó László: A társadalomnéprajz alapvető kérdései (Szolnok, 1970).